

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
228. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. október 6.

A városi tanács feloszlátását a jövő hétre biztosra veszik

Mit mond Egrý Gergely dr polgármester

A „Nagyvárad Estilap” bu-karesti tudósítások alapján már kétféle közölte azt a hírt, hogy a legfelső közigazgatási bizottság elhatározza Nagyvárad város tanácsának feloszlátását. Tegnap egész pozitív formában beszéltek arról, hogy a feloszlátás ne sokára meglesz és a vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban meg is érkezik Nagyváradra, sőt már az ideiglenes választmány tagjainak nevét is közölte egyik reggeli lap.

Ez a hír ma délelőtt teljes beigazolást nyert. A városházán a tanács feloszlátásával úgy számolnak, mint befejezett ténnyel. A küszöbön álló nagy változás a városháza irodáiban az első pillanatra is érezteti már hatását. Nagyon nehéz helyzetbe került a mostani tanács azzal, hogy éppen ebben a kritikus időben tartják meg a polgármesterek kongresszusát és a város jelenlegi vezetősége minden erejével arra törekszik, hogy a városi tanács feloszlátása az ünnepélyességet semmi irányban se zavarja.

A feloszlátás ügyében megkérdeztük dr Egrý Gergely polgármestert, aki munkatársunknak a következőket jelentette ki:

— *En is olvastam a na reggeli lapokban a városi tanács feloszlátásáról szóló híreket. Ez a hír nem ért engem váratlanul. Ki kell azonban jelentenem, hogy hivatalosan semmiféle rendeletről nem tudok és Nagyváradra még ezideig a feloszlátásra vonatkozóan semmiféle hivatalos intézkedés nem érkezett. Természetes, hogy ezeketán változatlanul végzem munkámat és helyemen maradok mindaddig, amíg a hivatalos intézkedések meg nem jönnek, vagy pedig a város polgársága fel nem szólít arra, hogy adjam át a polgármesteri széket.*

Az ideiglenes választmányban az elterjedt hírek szerint dr Zigre Miklós szenátusi alelnök, Gombos Ulpiu Traján képviselő, dr Bleda László képviselő, dr Bancila Joan képviselő, Bota György főigazgató, dr Mocán Miklós ügyvéd, dr Soós István ügyvéd, Szabó Károly iparos, dr Káboš Béla

ügyvéd és dr Fried János, a Kereskedelmi Csarnok titkára vesznek részt. A bizottság elnökéül dr Zigre Miklóst emlegetik.

A Nagyvárad Estilap munkatársa legilletékesebb helyről a következő tájékoztatást kapta:

— A legfelsőbb közigazgatási tanácsnak abból a szekciójából, amelynek a várad városi tanács ügyét kellene tárgyal-

nia, két tag hivatalos körton van az országban. Éppen ezért, a szekcia ezen a héten nem vehette elő a nagyvárad tanács dossziéját, de bizonyos, hogy a tárgyalásra a jövő héten sor kerül. A feloszlátás ne kétséges többé. Az is bizonyos, hogy a comisia interimare elnöki tisztségét Zigre Miklós dr ügyvéd, a szenátus alelnöke fogja kapni.

* *

Újabb nagyvárad tanu kihallgatása a kommunista perben

Kolozsvárról táviratozzák: A kommunista-per tárgyalása alkalmával, tegnap este még, az Olteanu-Kereszturi Sándor ellen felvonult védelmi tanuk kihallgatása után Kandel Ignác nagyvárad magántisztviselő kihallgatása keltett nagyobb izgalmat. A mikor a tanu a bíróság elé lépett és az általános kérdések után azt vallotta, hogy a magánalkalmazottak szövetségének titkára, Negulescu ügyész közbeszölt:

— *A tanu ur közismert kommunista: most indítok ellene büntető eljárást!*

Az ügyésznek ez a beavatkozása a védők körében nagy fel-tűnést keltett és dr Lazar Aurel az elnököt hasonló eset megelőzésére kérte. A vita igen heves volt, majd dr Rozvány bejelentette, hogy ezek után

eláll ennek a védelmi tanu-nak a kihallgatásától.

Negulescu ügyész erre el-mondja, hogy bizonyítékok vannak a keze között arról, hogy Kandelnek kommunista összeköttetései vannak és ezért a hadbírósi eljárást már folyamatba is tette.

Pacala ezredes, dr Rozvány Jenő nyilatkozata ellenére, el-rendeli Kandel Ignác kihallgatását, aki azt vallja, hogy

dr Rozvány Jenővel semmiféle összeköttetésben nem állott és tudomása szerint ennek a vádlottnak a legutóbbi esztendő

szakszervezeti mozgalmában semmiféle szerepe nem volt.

A mai tárgyaláson a még hiányzó tanukat hallgatják ki.

Remélik, hogy legkésőbb szombaton a bizonyítási eljárást befejezhetik és talán még vasárnap, vagy legkésőbb hétfőn, megkezdődnek a perbeszédék.

Holnap nyílik meg Nagyváradon a polgármesterek országos kongresszusa

Románia legnagyobb városainak polgármestereit látjuk vendégül holnap a polgármester-kongresszus alkalmával. Örömmel és kellő tisztelettel fogadjuk őket, kívánjuk, hogy jól érezzék magukat nálunk, de nem vagyunk olyan ebizakodottak és szük látókörűek, hogy ezt az eseményt Nagyvárad városára nézve jelentősebbnek lássuk, mint amilyen.

A polgármesterek kongresszusára ma délután már meg-érkeznek Nagyvárad város vendégei. Mitán a vendégek nem egyszerre és nem egy vonattal érkeznek, a város vezetősége úgy határozott, hogy a hivatalos fogadtatást a bu-karesti expressz beérkezésének idejében rendezi. Ma délután ebben az időtáiban a polgármester vezetése alatt megjelennek a pályaudvaron az állandó választmány tagjai és az összes hivatalfőnökök.

Körülbelül egyidőben futnak be a nagyvárad pályaudvarra a szatmári és az aradi gyorsvonatok is. Remélhető tehát hogy a vendégek legnagyobb részét ez alkalommal üdvözölheti a város vezetősége. Ma

délután a vendégeket elszállásolják és a hivatalos kongresszust holnap délelőtt tíz órakor nyitják meg ünnepélyesen.

Gróf Czernin Ottokár a monarchia volt külügyminisztere Váradon

Gróf Czernin Ottokár, az ancien regime európai nevi diplomatája, a volt osztrák-magyar külügyminiszter tegnap átutazóban Nagyváradon tartózkodott.

Czernin titkára kíséretében hatalmas Mercedes Benz turakocsin érkezett Budapest felől s autója az Astoria kávéháznál állt meg. A volt külügyminiszter inkognitó hosszabb sétát tett a napsütött utcákon, megállt egy-egy kirakat előtt, szivart és magyar lapokat vett azután uzsonnázott.

Munkatársunkat szívesen fogadta, de kijelentette, hogy semmiféle természetü nyilatkozatot nem tesz, egyszerű utas, aki néz és szemlélődik. Egyébként Prágába utazik, a honnan aztán a télre Bécsbe megy.

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA

Pénteken: megújuló közkívánatra még ma, pénteken, utolsó napon: 5, 7 és 9 órákor: a **HINDU SIREMLÉK**. Két rész, 16 felvonás együtt! A főszerepben: Conrad Veidt, Mia May, Putty Lia, Bernhard Götzke. Rendes helyárak! Visszavonhatatlanul utoljára!

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor: **A SCHILL HUSZÁROK**. (Egy testvér önfeláldozása.) Megható történet a régi porosz háború idejéből! A főszerepben: Hollay Kamilla, Albert Steinrück, Gréta Reinwald. Előzőleg új Filmpalace Híradó!

Vasárnap d. e. 11 órákor: matiné **AZ ASSZONYOK GOLGOTÁJA**. Conrad Veidt, Werner Krauss, Mally Delschaft és Harry Liedtke. Előzőleg 2 felvonásos vígjáték és új Híradó! 10 lejes helyárak!

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor: **SCHILL HUSZÁROK** (Egy testvér önfeláldozása). A legszebb háborus film!

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: **SCHILL HUSZÁROK**.

Filmpalace — Hindu siremlék
Filmpalace — Hindu siremlék
Filmpalace — Hindu siremlék
ma, pénteken utoljára!

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29)

Péntek: 5, 7 és 9 órákor: Premier: Kalandorok országa és a Kozáklakodalom rendes helyárakkal.

Szombat: 3, 5, 7 s 9 órákor: Kalandorok országa és a Kozáklakodalom rendes helyárakkal.

Vasárnap d. e. 11 órákor: nagy matiné: a Dollárhercegnő és Gonda-Németh duo fellépete, futballmatsch.

Vasárnap: 3, 5, 7 s 9 órákor: Kalandorok országa és a Kozáklakodalom rendes helyárakkal.

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: nagy premier: Szenvedélyes táncosnő és Tutankhamen bajt.

18-án
csütörtökön
a Kath.
Körben
Jegyek a
Musicában

JAN KUBELIK
világhírű hegedű-
művész egyetlen
hangversenye

AZ APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken: 5, 7 és 9 órákor: A bűnök városa. Ezenkívül Pat és Patachon személyes fellépte.

Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órákor: A bűnök városa. Ezenkívül: Pat és Patachon személyes fellépte.

Vasárnap szenzációs matiné-műsor.

Gajda, az elcsapott cseh vezérkari főnök gyilkosságra bujtogat

— Az Estilap eredeti távirata —

Gajda tábornok, a csehszlovák hadsereg volt vezérkari főnöke ismét beszéltet magáról. Gajda, aki a forradalmi zürzavárban őrmesteri rangból került egyenesen az új cseh állam egyik legmagasabb pozíciójába, mint emlékeztetés, ki kellett, hogy lépjen a hadseregből, mert megbizonyosodott, hogy Szovjet-Oroszországnak eladta a cseh hadsereg titkait. Gajda ezután fascista alakulataival államcsínyeken törte fejét, de sikere nem igen volt. Most a háború utáni Európa e legveszedelmesebb kalandora miatt ismét nagy a riadalom a cseh fasiszták táborában. A *Narodni Pravda*, a fasisztapárt tülő ellenzéki lapja hétfőn különkiadást adott és az

első oldalán szenzációs beállításban közölte, hogy Gajda, aki még mindig viseli a tábornoki rangcimet,

parancsot adott meghitt embereinek, hogy öljék meg Rulík Károlyt, a *Narodni Pravda* szerkesztőjét s *Dostal Istvánt*, a fasiszta párt volt titkárát, akik eltorodultak tőle.

Ketten vállalkoztak rá, hogy végrehajtsák a gyilkosságot, nevezetesen *Scheinost*, a fasiszta párt főtitkára és *Tesarek József* titkár.

A prágai rendőrség nem ad ugyan hitelt ennek a vádnak, mégis megindította a vizsgálatot.

Kinos botrány egy érsekujvári iskolában a reggeli ima miatt

Éles affér az állami iskola tanári kara és a hitoktatók között

Pozsonyból jelentik: Kelletlen incidens foglalkoztatja napok óta az érsekujvári katolikus társadalmat. Mindjárt az

iskolaév kezdetén sok vallásos szlovák szülő részéről elhangzott az a kívánság, hogy az állami iskolában is imádkoztas-

sák a gyermekeket. A szlovák iskolák hitoktatói ezért felkérték úgy az elemi, mint a polgári iskolák igazgatóit, hogy teljesítsék a szülők kívánságait s engedjék meg, hogy a katolikus növendékek az előadás kezdetén, reggel 8 órákor s annak befejezése után is elmondhassák a Miatyánkot. A szlovák elemi iskola igazgatója megengedte ezt,

a polgári iskola tanári konferenciája azonban élesen szembeszállt a hitoktatók kívánságával s nem járult hozzá a gyermekek imádkoztatásához.

A konferencián rendkívül éles összeütközésre került a sor egyes tanárok és a hitoktatók között, akik nem is nyugodtak bele a határozatba.

Néhány nap múlva nagy meglepetés érte a tanári kart. Amikor a reggeli órákban beléptek egy-egy osztályba s a növendékek felugrottak helyükről,

a tanár intésére a gyermekek nem ültek vissza helyükre, hanem halk hangon beletogták a Miatyánk elmondásába.

A megdöbben tanárok, akik úgy vélték, hogy ezzel a tanári konferencia határozatának tekintélye szenvedett sérelmet, a legszigorubb eszközökkel igyekeztek a gyermekeket eljulligatni. A gyermekek azonban semmi tilalomra nem hallgattak s

áhitatosan, rendületlenül mondják el napról-napra imájukat.

Egészen érthetetlen a polgári iskola tanári karának álláspontja, mert ez durva megsértése a szlovák nemzetiségű katolikus szülők vallási meggyőződésének. De különben is jogtalan a magatartásuk, mert a törvény értelmében az állami iskolákban sem utasítást nem szabad a gyermekeknek arra adni, hogy imádkozzanak, sem pedig azt megtiltani nem szabad nekik.

Filmpalace

(Sas palota)

Megújuló közkívánatra még ma pénteken ötödik és utolsó napon, 5, 7 és 9 órákor

A hindu siremlék

Két rész, 16 felvonás együtt. Rendes helyárak!

Szombattól kezdve:

A Schill huszárok

Izgalmas filmpremier. A főszerepben: Hollay Kamilla, Albert Steinrück, Gréta Reinwald, Pitschau.

Apolló mozgó

Mától kezdve
5, 7 és 9 órákor

A bűnök városa

Társadalmi regény Newyork éjjeli életéből. Joan Crawforddal a főszerepben. Ezenkívül:

Pat és Patachon

személyes fellépte.

Vasárnap szenzációs matiné műsor.

Heyman-Szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

nagy premier

Beregi Oszkár új filmje

Kalandorok országa

és Kubany oroszok

a Kozáklakodalomban

Rottenberg Márton cég értesítése

Az őszi idényre megérkeztek az új divat kabát és csizmák, kész női kabátok kezdőn szőrméve, kész férfi öltönyök és felöltők, méret szerint is, a legfinomabb angol kelmékből, az összes divatcikkek a legolcsóbban szerzhető be

részletfizetésre is

Rottenberg Márton áruházában
Str. Nicolai Jorga 15. szám

Filmpalace
Szombati
szenzációs
premierje:

A Schill huszárok.

Hatmillióval több adót fizettek be Váradon szeptemberben, mint augusztusban ...

... És mégsem pergett annyiszor a dob, mint a Storeescu rezsim alatt

Adót fizetni kell. Fizetni kell mindenkinek, de a módszer, ahogyan az adót kiperéslik, — az az, amitől feljajdul az amugy is agyonsanyargatott polgárság. A letűnt Storescu-rezsim alatt száz meg száz esetben perdült meg a dob és tisztességes, becsületes multtal rendelkező kereskedők loholtak, futottak, végsőkig megélesztették erejüket, hogy a megszégyenítés, a nyilvános meghurcoltatást elkerülhessék. Mindenki összerakta utolsó garasát, hogy Storecu ur ki ne huzza fejük alól az utolsó párnát. Kiméretlenül, kegyetlenül hajtotta be Storecu Nagyvárad polgárságán az adót, míg nem aztán károsan a tulbuzgó pénzügyigazgatóból csak a rossz emlék maradt meg. He-

lyét Alexandru Olteanu adminisztrátor foglalta el, aki hivatalának átvételekor kijelentette, hogy megértő magatartást fog tanusítani: orvosolni fogja a multak hibáit és bűneit. És Olteanu adminisztrátor loyális magatartásával, rövid egy hónap leforgása alatt, közbécsülést vivott ki a maga számára és emellett az állam érdekeit is össze tudta egyeztetni a polgárság érdekeivel. Az új pénzügyigazgató beigazolta, hogy nincs szükség dobpergésre, a mely némelykor úgy hatott az emberre, mintha halálraitétet kísérték volna a vesztőhelyre, nincs szükség könyörtelenségre, hiszen mint a hivatalos adatok igazolják, Biharvármegye és Nagyvárad polgársága erőszakoskodás nélkül is eleget

tesz állampolgári kötelezettségének: *mindenki megfizeti az adóját.* És míg a gyászos Storecu-rezsim alatt augusztus hó folyamán mindössze

19.516.198 lejt fizettek be adóba, addig szeptember hónapban, tehát már Olteanu pénzügyi adminisztrátor érája alatt 26.871.254 lejt, szóval 7.355.056 lejjel többet.

Amint az adatokból is látszik, a rettenetes gazdasági és pénzügyi viszonyok ellenére a vármegye és a város polgársága mindent elkövet, minden áldozatot meghoz, hogy adóját megfizethesse.

Dobpergés nélkül is lehet eredményt elérni... B. J.

Megőrült egy diák az érettségén

— Bukaresti tudósítónktól —

Kisenevből jelentik: Most folynak itt is a szóbeli érettségi vizsgák, amelyeknek során tragikus eset történt. Egy Kazacsenko nevű diákot, amikor felelni szölitették, idegroham fogott el és össze-vissza kezdett beszélni. Azonnal hívták a mentőket és egy idegorvost. Ez utóbbi megállapította, hogy Kazacsenkot elmezavarodottá tette az érettségi vizsga izgalma.

Országos vendéglőskongresszus Váradon

A romániai szállodások, kávéosok, vendéglősök, cukrászok és italmérők folyó hó 10-én és 11-én szakmai sérelmeik és gazdasági helyzetük szanalási módozatainak megtárgyalására L. M. Leautay bukaresti ügyvéd, országos elnök vezetése alatt Nagyváradon a városháza nagytermében és a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben országos nagygyűlést artanak.

Ezen a kongresszuson megjelennek a kormány, a törvényhozás kiküldöttei, a minisztériumok szakreferensei, a fontosabb közigazgatási szervezetek reprezentánsai, az okiráltságbeli, bukovinai vendéglősszervezetek elnökei és vezető tagjai.

A kongresszus tárgysorozatán szerepelnek: Az italmérési jog és általános ipartörvény revíziójának kérdése; a szeszitörvényben foglalt sérelmek; a feburianzoit tisztességtelen verseny elleni védekezés; állásfoglalás a spekulatörvény intézkedései ellen; záróamizériák, a különböző ellenőrző hatóságok téves intézkedései és végrehajló cselekményei ellen jogorvoslat-keresés stb.

A kongresszus széleskörű akciókat kíván indítani az idegenforgalom fokozására, annak intézményes biztosítására, a korlátozó intézkedések megszüntetésére és az ország összes gazdasági szervezeteinek bevonásával, e probléma megoldásának érdekében erős propaganda megindítását tervezi.

Az országos szövetségbe tömörülő vendéglőipar, főleg a kis existenciák helyzetének megjavítását tűzi ki feladatául és a falusi italmérések vasárnapi zárvatartásának megszűntetését kívánja a legrövidebb időn belül kivívni.

A kongresszussal párhuzamosan az országos szövetség Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben szakkiállítást is rendez. E kiállítás első lesz a maga nemében Romániában és a közelmultban lezajlott hasonló természetű nyugati kiállítások mintájára van tervezve. Bemutatásra kerülnek: A konyhaművészet, az asztalterítés művészete, cukrászművészet, five o'clock teára ritett kávéház részlet, zenével és táncsal, modernül és világvárosi komforttal berendezett szállodaiszoba, inycenetelek készítése és szervizozása, egy régi csapszék, a temes-

Vasárnapi Matiné
Gonda és Németh
duo föllépte
Dollárhercegnő
filmben a
Heyman Szinkörben

vári sörfözde által berendezendő jellegzetes müncheni sörcsarnok, feldisített pezsgősátrak és italfülkék, ásványvízgruppok stb. stb.

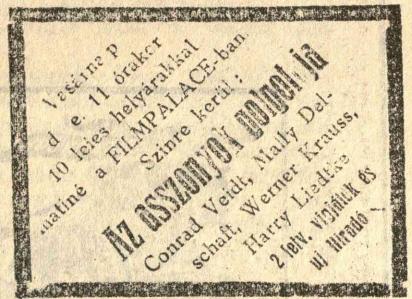
A kiállításon az ország legkiválóbb cégei vesznek részt produktumaikkal és áruikkal. Az ünnepélyes megnyitás f. hó 10-én este 8 órakor lesz, meghívott közönség jelenlétében. F. hó 11-én d. e. 10 órától kezdődőleg a kiállítás a nagyközönség rendelkezésére is nyitva áll három napon keresztül, mérsékelt belépődíj mellett.

Meg vagyunk győződve, hogy a pompázatosnak és ragyogónak ígérkező kiállításon, amelynek egész területét művésziesen világított palmarkertté alakítják át, úgy a szakipar, mint a nagyközönség imponzáns számban fognak megjelenni.

Friedmann Ignác tegnapi szöloestje

Az illusztris művészvendéget a koncertdobogón a publikum fergeteges tapsokkal köszöntötte. A mester ezuttal — mint Schiller „Das Maedchen aus der Fremde”-je, mindenkinek hozott valami kecseset, művészi szépet. Sokak izlésével, igényével számolt. Koncertjét az ösklasszikus Bach Sebestyén örökbecsű „Chaconne”-jával kezdte (Busoni remek átiratában), aztán hamisíthatlan, igazi hajporos rokokó-gráciával játszotta Mozart híres rondóját, majd Hummel s Beethoven piécei után ünnepélyes reverenciával hódolt Schubert emlékének, a megdicsőült dalkirály centenáriuma alkalmából, Alt-Wien c. csupa andalgó hangulatu, néhol pezsgő ritmusu, mindmegannyi igéző melódiája bécsi Schubert-táncból font kis koszorúval kedveskedvén a váradí publikumnak.

Azután a romantikus Chopin összes — számszerint 24 — prelűdje, azt követőleg a

világszép Chopin g-moll ballada csendült fel a mester várázsos ujjai alatt.

Liszt ábrándos, holdfényes „Szerelmi álmát” (Liebestraum) Friedmannal poétikusabban, transzcendentálisabb lelki elmerülésben végig álmodni, a zongorán szebben megérezkeltetni, izzóbb szenvedélyességgel elszavalni senki se tudja. A hallgató szinte vele álmodik ...

Schumann ritkán előadásra kerülő „Bécsi karnevál”-ja is köztetszést váltott ki. Friedmann utólérhetetlen interpretálásában. A jelen voltak számára soká emlékezetes koncert ifj. Strauss János „Tavaszi hangok” című világszerte népszerű, híres bécsi keringőjének Friedmann pompás tollát dicsérő, mesteri átiratával zárult.

Gondolatnak is szép, hogy azok a kis zenerajongó diákok, kezdő és haladó zongoránövendékek, kik tegnap örököké felejtethetlen zenei élményüként hallották a mestert 3 óráu keresztül remekelni, majdan, még évtizedek multán is emlegetni fogják gyermekeik előtt a hervadhatlan emlékü Friedmann koncertet.

A mester játéka közben olybá tűnt a hallgatónak, mintha a zongora billentyűzete mindvégig puha, finom bársonnyal lett volna bevonva, Tónusa büszkén vetekszik bármelyik világhírű olasz liritenor nemes bel-cantójával. Előadásában mennyi szín és friss lendület, a hangulatoknak mily kiapadhatlan forrása!

Friedmann ma a zongora birodalmában a „muicien soleil”, ki jogosan állíthatja önmagáról: „la musique c'est moi!”

A mester által adott ráadások címét minek soroljuk fel? A mester nevével tele van a művelt zenevilág. Friedmann nem bírni, — Friedmann hallani kell! Ezért a művészi akvizícióért a váradí zenekedvelő szocietas méltán hálás lehet az áldozatkész Parlagi direktornak s a mestert az itteni koncertre animált Guttman Miklósnak.

* Orvosi hír. Dr Izsa k Ferenc szemorvos-operateur rendeléseit ismét megkezdte Str. Vlahuta 2. sz. (Szt. János-utca) alatt. Rendel délelőtt 10 órától fél 1-ig, délután 3—6-ig.

PAT ÉS PATAÇON
mókáznak az Apollóban.

Megnyilt a Népcipőárúház

Avram Iancu (Kossuth Lajos)-utca 16 sz.
Férfi-, női- és gyermek-cipők
bámulatos olcsó árakban kaphatók

Kérjük őszi és téli eredeti angol szövetraktárunk megtekintését, (minden vételkötelezettség nélkül).

BURBERRYS LTD. LONDON

vezérképviselője

Boris Goldberg, Oradea

Bul. Regele Ferdinand No. 5.

Az irgalmas bank, amely megeleégzik a sikkasztó igazgató becsületszavával s módot akar adni volt igazgatójának, hogy megjavuljon

Mintegy másfél évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett a szerb főváros előkelő köreiben az a hír, hogy Oresztin Albert, az Angol Kereskedelmi Bank belgrádi intézetének igazgatója, különböző hivatali visszaélések elkövetése után, megszökött Belgrádból.

Oresztin a jugoszláv főváros legjobb köreiben is nagy szerepet játszott és a jugoszláv bankvilág egyik legnagyobb koncepciójú bankemberének ismerték. Ezen ezért, mindenféle óriási feltűnést keltett a hír, hogy Oresztin hosszú idő óta folytatta vezetése alatt álló intézetében a bűnös manipulációkat.

Amikor Oresztin üzelve napfényre kerültek, a bank igazgatósága rendkívüli ülést tartott, a melyen határozatban mondták ki, hogy az igazgatót azonnal felfüggesztik állásától. A bank ezzel egyelőre meg is elégedett és nem tett feljelentést Oresztin ellen a rendőrségen. A bank igazgatósága nevében ekkor Dickson igazgató-sági tag

becsületszavát vette Oresztinnek, hogy a hivatalvizsgálat lefolytatása előtt nem fogja elhagyni Belgrádot.

Az igazgató erre becsületszavát is adta, alig néhány nappal azonban a történetek után, Oresztin egyik barátja egy lepecsételt csomagot vitt fel a bankba és átadta azt Dickson igazgatónak. A csomagban néhány orosz állanadósági kötvény volt, a banksafe kulcsa, valamint egy levél, amelyben Oresztin bocsánatot kér az igazgató-sági tagtól azért, hogy kénytelen volt megszegni adott becsületszavát és bejelenti, hogy elhagyja az ország területét.

A levelet a következő szentimentális sorokkal zárta be az igazgató:

— Az eltulajdonított összegeket, Isten engem úgy segítse, meg fogom téríteni. Addig is „Aki közü-

letek bűn nélkül való, az vesserám az első követ”.

Oresztin nem sokáig élvezhette a szabadságot, hamarosan letartóztatták.

Most volt a pör főtárgyalása, a melyen Oresztin elegánsan és láthatóan jó hangulatban jelent meg.

Beismerte, hogy hosszú időn át folytatott üzelveivel több, mint egymillió dinár kárt okozott az Angol Kereskedelmi Banknak: ugyanis tőzsdemanőverei balul ütöttek ki, úgyhogy veszteségeit fedezhesse, kénytelen volt a bank pénzéhez nyulni.

Oresztin vallomása után a főmagánvádló képviselője, a jelenlevők és a bíróság legnagyobb meglepetésére a bank nevében arra kérte a bíróságot, hogy gyakoroljon elnézést és vegye tekintetbe, hogy

egy jószándéku, de meglehetősen levert ember felett mond ítéletet.

A bíróság Oresztin Albertet hathavi fogságra és polgári jogainak egy évre való felfüggesztésére ítélte.

Itt vannak az új táncok! Festi levél az Estilapnak

A táncanások most járják a külföldet, hozzák az új táncokat, amire szükség is van, mert egész valószínű, hogy az idén is folytatódni fog az a táncőrület, amely már évek óta tombol. Nem újság, hogy a táncrajongás legyőzhetetlen világáramlat, mert Amerikában és Európában egyformán mindenki táncol, mint ahogy mindenki lesi az új táncokról szóló híreket.

Ezeket a híreket hallván, már megállapítható, hogy az új szezonban leegyszerűsödik és izlensebb lesz a tánc. A szakértők szerint a favorit a „Twist” lesz.

Ez a Twist arról nevezetes, hogy tánc közben hirtelen megáll a pár és két csavaró lépést tesz, mely után oldalra két váltó-lépés következik. Alapjában semmi új nincs benne, de a szakértők szerint finom fordulatok és nüanszok érdekesek és változatosak. Maga a Twist: kigyózni, forogni, kuszni s a mozdulatok ezeknek a cselekvéseknek kifejezői. A Twist-nek összesen hét figurája van.

A „Tangó 1928” viszont a tangó új kiadása. A figurák elmaradnak, a vontatott hosszú lépés után az oldallépést nem zárják be a táncosok, hanem tovább haladnak. Az új tangó változatosabbak és

sokfélebbek. Most az új tangó már tudást is kíván, hibátlan kiállást, biztos járást, raffinált testmozgást és szubtilis átérzést is.

A teljesen eltűnt boszton helyére egy „Angol valcer” kerül. Ez a tánc nagyon kedvelt lesz és a négytaktusú táncok hosszú sorába jótékony változást hoz. Atánc szakértők az új és modernizált táncok mellett a legnagyobb sikert a közönséges, egyszerű „fox trot”-nak jósolják. Ugyancsak nagy népszerűsége számíthat a blues is, amelyet sok izléssel és ügyességgel frissítenek most fel.

Abban egybehangzik minden szakértői vélemény, hogy az új szezon táncában a mérséklet és a leegyszerűsödés fokára jutunk. Nem lesz többé végtagok kicsavarása, rázás és rángatózás, finom és nyugodt lesz az új tánc, olyan, amely a legkonzervatívabb nagymamának is tetszeni fog.

Még egy táncról beszélnek, mint amelyik szintén favorit lesz 1928—29 béli évadján és ez: a „Sugár step”. A tánc apró lépésekből áll, sűrű oldalfordulásokkal, pattogó, gyors ritmusu.

Igy tehát az új szezonban már Twistet, Sugár-stepet, Quick-foxot, Humbot, Taragonát, Slow foxot, Amerikain-walset, Tangó 1928 at, Walse-anglaiset fogunk táncolni és a charleston, shimmy és társai az emlékek lomtarába kerül.

Budapest, október hó.

Patschon.

HINDU SIREMLEK — Filmpalace
HINDU SIREMLEK — Filmpalace
HINDU SIREMLEK — Filmpalace
ma, pénteken utoljára!

13-án szombaton a Kath. Körben Jegyek a Musicában Don Kozák Kórus
100, 70, 50, 30 Utolsó hangversenye

SZÍNHÁZ

— Szombaton délután telnégykor: Bánk bán Szentgyörgyi Istvánnal, — mérsékelt helyárrakkal. Futótűzként terjedt el a városban annak a híre, hogy szombaton délután fél 4 órakor nem a műsoron kitűzött „Cirkuszhercegnő”, hanem Katona József hatalmas „Bánk Bánja” kerül színre és pedig abban a parádés szereposztásban, amelyben vasárnap este olyan óriási sikerrel adták: Tiborc szerepében a 87 éves Szentgyörgyi Istvánnal, Gertrudisz királyné szerepében Poór Lilivel, Biberach szerepében Janovics Jenővel, Petur bán szerepében Tóth Elekkel, Bánk bán szerepében Kemény Lászlóval, Melinda szerepében Petróczy Alizzal. A Bánk bán szombati délutáni előadásán mérsékelt helyárrak vannak.

— Szentgyörgyi István föllép vasárnap délután a Piros bugyellárásban. Vasárnap délután 3 órakor a leghíresebb népszínmű, a „Piros bugyellárás” kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Ennek az előadásnak nagy eseménye lesz hogy Peták káplár szerepében főljep a legnagyobb magyar színész, Szentgyörgyi István, akinek ez egyik legjobb szerepe. Mérsékelt helyárrak.

— Régi nyár — minden este. Szombaton este C) bérletben, vasárnap este 9 órakor pedig bérletstűnetben adják a nagysikerű revü operette-ujdonságot, a Régi nyárt.

— Finom kis lakás — éjjeli előadás csak felnőttek számára. Szombaton éjjel egynegyed 12 órai kezdettel, a legkacagatóbb, legötletesebb új párisi bohózat, a „Finom kis lakás” fog premierként színre kerülni rendes helyárrakkal, bérleten kívül. Csak felnőttek számára szolgált ki jegyeket a pénztár.

— Bizanc. Vasárnap délután 6 órakor Herczegh Ferenc nagyszabású tragédiája, a „Bizanc” kerül színre Mészáros Bélával, Janovics Jenővel, Poór Lilivel, Marsi Gizivel, Kemény Lászlóval. Mérsékelt helyárrak!

— A jövő hét műsorának két nagy szenzációja: „Hókuszpókusz” és „Mariusja”. A színház igazgatója nem takarékoskodik az ujdonságokkal. A jövő hétre is két olyan ujdonságot tervez, amelyek mindegyike egy-egy világszenzáció. Curt Goetz „Hókuszpókusz”-a az egyik. A „Hókuszpókusz” karrierje egészen különös. Egy német vidéki színész vidéki városban került először színre, de olyan sikerrel, hogy fél év alatt 157 európai színpad szerezte meg előadására. Curt Goetz nevét szárnyára vette a hír. A „Hókuszpókusz”-t magyar nyelvre a nagyszerű Karinthy Frigyes fordította s így az eredeti szövegnek egyetlen ötlete, egyetlen szellemessége sem veszett el. A budapesti Vigaszínháznak volt nagy sláger darabja. Nálunk hétfőn este lesz a „Hókuszpókusz” premierje kitünő szereposztásban s gondos előkészületek után. Ugyancsak a jövő héten lesz Low Uruantrow grandiózus, mély arabjának, a „Mariusja, a kis családleány szerencséje” című ujdonságának a premierje.

Uri fehéreneműt a legjobb kivitelben készít **Uri** uri divatüzlete 875

Meghívó

Biharvármegye és Nagyvárad igen tisztelt közönségét van szerencsénk meghívni a Heyman-ház udvarán lévő kiállítási teremben általunk rendezendő

**ősz és téli divatbemutatóra,
mely folyó hó 6-án, szombaton
délelőtt 11 órakor nyílik meg.**

Szombaton és vasárnap délelőtt 11—1 óráig Ligeti és Vecsey hírneves zenekara hangversenyezik.

A divatbemutatót részt vesz a „HELICON” Iparművészeti műterem.

Tisztelettel:

Körösparti Áruház

Nagyváradon rengeteg földgáz és 80 fokos szénsavas jódos hévizet érez Hans Eisler porosz forráskutató

— Saját tudósítónktól —

Debrecenből jöve, ahol ivóvíz forrást keresett, egy marosmenti nagy uradalomba utazik a nevető kékszemű, gyerekarcú öreg ur, Hans Eisler, nyugalmazott porosz őrnagy, aki csodálatos megérzéssel tapintja ki a föld mélységének rejtett kincseit.

Az előkelő uri család, ahol most a teánál beszélgetünk, napok óta látja házában a kedves vendéget. Házigazdánk és az őrnagy ur a Völgékben egy dandárnál verekedtek valaha s persze, hogy örömet hallgattak a két aranyos öreg cimborahangos, derűs visszaemlékezéseit.

— Már a fronton sok hasznát vették a tudományának — mondja a várad ur. — Képzeld, egy rongyos kis letört faággal, kimeresztett karral megy, meg és egyszer csak topant egyet, igaz, hogy néha három napos séta után. Stopp! Es ott v. z van a föld alatt.

A vendég, szeretetreméltó, jovialis ur, a fehér kis bajuszába nevet. Nagyön lekicsinyli a különös adományt, holott egész Európában ismerik, a geológia tudósai számon tartják, mindentelvé hívják. Budapesten Pávai Vajna állami főgeológussal van összeköttetése.

Beszélgetés közben elmondja, hogy a nagyvárad dombok körül megfigyeléseket tett két délután és nyomban úgy találta, hogy közelben vulkanikus eredetű rétegek vannak és pedig igen gazdagon.

— Nagyvárad az alföldi övezetbe tartozik — ugymond — amely Karcag és több hajdu város mély geológiai rétegződéséből a magas hőfoku vizet rejtette. A mélység két vízáthallan rétege közt levő nagy nyomású víztömegbe, vizsgálódásaim szerint, 600—700 méter mélységig kellene fújni csupán, hogy

igen magas hőfoku víz szökjön fel Nagyváradon.

Körülbelül a szőlődomboktól keleti, délkeleti irányban kellene próbálkozni a furásokkal, amik azonban igen nagy összeget igényelnek. Epen ezért, ha jogom volna tanácsot adni, állami feladatnak ajánlanám a furásokat. Tenném ezt annál inkább, mert csakugyan pontosan meg lehet állapítani, hogy Nagyvárad belső körletében

nagymennyiségű és persze túlnyomóan metán jellegű földgáz található.

Véleményem szerint a megfelelő furások a 700 ik méternél

legalább 80 C. fokú szénsavas és jódos-kénos hévizet hoznának fel.

Magam részéről csak hivatalos véleménynyilvánítok, szenvedélyem, hogy amerre járok, a föld titkait szimatolom. Csakis így, felelősség nélkül közlöm észleleteimet, anélkül, hogy bárki velem kapcsolatban következtetést vonhatna. Ha van, akit érdekel egy idegen ember vélekedése, ellenőriztesse szakértő tudóssal, a kérdés mindenesetre olyan komoly és a megoldás mindenképp lehet olyan óriás hatású, hogy megérdemli.

... Az őrnagy ur különben bölcs kis foxijával, fotografáló masinájával Erdélyből Bukarestbe megy és onnan repülőgépen indul szombaton Prágába...

Éjszakai regény a Noctambules-ben

Páris. Rue Champollion. Kicsi sötét utca, a Quartier Latin szívében, diákhotellek, kis vendéglők és egy erős világitórek-lámokkal felszerelt kis dancing, éjjeli mulató, amely éles, vörös sugaraival az egész szűk utcácskát bevilágítja.

A Noctambules éjjeli lokál, tipikusan párisi attrakciókkal, fiatal és öreg bartündérekkel, a Quartier egyik legélénkebb, legkeresettebb mulatóhelye.

A közönség a legkülönbözőbb társadalmi rétegekből tevődik össze. Kitartott nők és férfiak, elegáns angol és amerikai hölgyek, frakkos és szmosingos urak, egyszerű, sötétrunás diáklányok, fiatal művészek a legtarkább változatosságban ülnek körül a kis helyiség asztalait és lepik el az öt méter hosszú, három méter széles parkettet.

Jazzband, italok, füst, láрма, hangulat a legmagasabb fokon.

A nagy zajban, zürzavarban csak két nő veszi észre, hogy egy kifogástalan eleganciával öltözött, feltűnően szép, kissé gí-golótípusú férfi lép be és egy magas barszébe ülve, erős italokat rendel.

A két nő — a Noctambules szerződött tancsnői — odasiet a férfihez, aki valami minden-mindegyes idegességgel rendel és fizet a lányoknak.

A jazz vad charlestont játszik; a férfi felugrik és szinte dühösen, erőteljes átkarolással táncba viszi — testének minden lázas, mómortakaró ritmusával — a szőke leányt.

A zene elhallgat, a fülsiketítő, zajos tapsviharból kihaltani a fiú kissé nyers hangját: „Nem érted? Ma nem kellesz!”

Halk, finom tangó következik. A termet diszkrét, sárgás fényvel világítják át, a láрма is eltompul, a zene valami keser-

nyés, fázós, őszi éjszakát, eltömett nyári szerelmet idéz.

A férfi most a barna nőt kéri fel.

Szomorú, kissé teátrális lokálszentsimentalizmussal, a nő kezét szívére vonva, félig becsukott szemmel táncol. A halványarcu, finom, szép fiút többen figyelik. Éhesszemű lányok, bután érzélgős kis éjjeli pillangók időnként odakacsintanak a fiura. „Talán én kellek neki?” ...

A tánc befejeződik; a hangulatos tangó utóhatásaként beállott csendbe hirtelen, ide nem illő, furcsa hang dördül.

— Mi történt?

A terem közepén a szép fiú szívenlőtte magát.

A mulató közönsége riadtan, értetlenül néz össze, a pincérek összefutnak, az összeeső embert felfogják és már viszik is kifelé.

Mi volt ez? Egyike a mulató bizarr attrakcióinak? Komédia vagy tragédia?

A haldoklót elszállítják, a jazz ismét bolond, vad néger dallamot játszik, a poharak összecsendülnek és az ittas, mitbánomos mulatók folytatják kissé megzavart szórakozásukat.

Másnap a francia lapokban négysoros hír jelent meg. „X. Y. orvostanhallgató Párisban, egy éjjeli mulatóhelyen szerelmi bántában szíven lőtte magát.”

Páris, szeptember hó.

Görög Erzsí.

Felfüggesztettek felévre egy törvénytörési elnököt

— Bukaresti tudósítónktól —

Az igazságügyminiszter Eugen Costin-t, a falciu-i törvénytörési elnökét a legfelső semmitörési elnököt felügyelő bizottság elé állította, mert súlyos közeletességmulasztásokat követett el. A felügyelő bizottság Costin elnököt 6 hónapra felfüggesztette hivatalától, egyben fizetésének ugyanennyi ideig tartó megvonásával sújtotta.

Biharmegyei Takarékpénztár

és Gazdasági Bank

Oradea, Sir. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

ALAPITVA: 1872

Teljesen befizetett saját tőkéi:

72 millió lei

Engedélyezett devizahely. Vámcsekkek. Pénzbevitel. Takarékbetétek. Folyószámlák. Átutalások. Váltóeszközök. Bekebelezéses kölcsönök ház- és földingatlanokra. Előleg árakra és értékpapírokra.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. 715

Ovadékképes állampapírokat

kölcsönzünk.

A legszebb háborús történet
A Schill huszárok
holnap a
Filmpalaceban.

Parisien áruház feloszlik

Bulevardul Regele Ferdinand 5. Park-épület

Kötött ruhák, férfi, női- és gyermek puloverek, kabátok, mellények, férfi ingek, nyakkendők, női divatárak, harisnyák, keztyűk stb. Minden elfogadható áron kaphatók. A kirakatok olcsó áraiból meg lehet győződni.

Filmpalace:

Szombaton: **A Schill-huszárok**
 Vasárnap: **A Schill-huszárok**
 Hétfőn: **A Schill-huszárok**
 Redden: **A Schill-huszárok**

SPORT**A NAC-Törekvés bajnoki mérkőzés erőpróbája****2 óraker NAC - NSC, 4-kor Törekvés - Crisana**

A bajnokság kezdetéig, az utolsó vasárnap a Comitetul Regionalé és így a kerület 4 legjobb csapatát állítja szembe egymással. Ugy a Nac, mint a Törekvés nehéz feladat elé van állítva. A favoritok persze ők. A Nac-NSC meccs az utolsó pillanatig nyílt, de tekintve a Nac sokkal nagyobb rutinját, egygólos zöld-fehér győzelem várható. A Törekvés-Crisana meccs szintén jó sportot fog adni. Az összeszokottabb munkáscsapat kétfólos győzelmét várjuk.

○ **Sportpályázatunk.** Mi lesz a Magyarország — Ausztria, Törekvés-Crisana és a Nac-NSC meccsek eredménye. A multheti díjakhoz még egy mozijegyet és egy sportalmachot adunk. A pályázatokat szombat estig kell behozni a Hegedüs hírlapirodába.

○ **A Törekvés vasárnap** délelőtt fél 10 órai kezdettel a Heyman-szinkörbéli saját helyi, ségében választmányi ülést tart.

○ **Hencserek Mansbergernél** részletek kaphatók. R. Ferd. 17.

○ **Kerékpárverseny** lesz vasárnap d. e. 9-től 1 óráig a Rhédey-kerti pályán a Crisana és Törekvés kerékpárosai között, amelyet ha eső addig nem esik, okvetlenül megtartanak.

○ **El ne mulassza megvenni** a nagyvárad Sporthirlap hétfői számát. Már a kora reggeli

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
 Bul. Regele Ferdinand 3.

október 23 Kedd

**Dohnányi
 Teilmányi
 Marschalkó Rózi
 Schubert emlék-
 ünnepélye
 a Katolikus Körben**

órákban kapható. A Sporthirlap jelenik meg leghamarabb Nagyváradon és részletes beszámoló közöl a magyar-osztrák és a Budapest-Bécs válogatott mérkőzésekről. Ezen kívül a váradi és az összes bel- és külföldi eredményekről számol be a négy oldalas nagyvárad Sporthirlap.

○ **A fegyelmi bizottság** tegnap esti ülésén Zsigát, a Törekvés veterán szélsőjét, három hónapra tiltotta le. Zsiga állítólag megütötte egyik ellenfelét, mikor a Törekvés Kolozsváron volt. Ahogy mi Zsigát ismerjük, ezt nem tesszük fel róla és biztosan valami tévedésnek, vagy az illető kolozsvári bíró rosszakarátának áldozata lett. Ugyancsak a tegnap esti ülésen tárgyalták Muszka ügyét, akit Chromek János a multheti meccsen kiállított. Muszkat a fegyelmi bizottság intésben részesítette.

○ **Romanescu átlépett a Crisana**ba, ahol a mult heten még csak mint kölcsönjátékos szerepelt. A tehetséges futballistával sokat nyert a Crisana.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti átirat szerint, akik annakidején a Bihorul-CFR-ben voltak leigazolva s most a Crisana-ba óhajtanak menni, azok rögtön hatállyal igazolhatók. Vagyis mindjárt játszhatnak bajnoki mérkőzést.

KIÖNT A THEMZE

Londonból jelentik: A Themze partján élő lakosság nagy rémületben van, mivel mára várják a megáradt folyam kiöntését. A hatóságok lázasán végzik az óvintézkedéseket. A veszélyes pontokon gátakat építenek.

**Harisnyák
 legolcsóbban
 Klein Vilmosnál**

**Beregi Oszkár
 Kalandorok országában
 Kubany kozákok a
 Kozáklakodalomban
 PAT ÉS PATACHON
 mókáznak az Apollóban.**

HIREK**Heyman Szinkör**

Ma nagy premier
 Beregi Oszkár új filmje

Kalandorok országa

és a

Kozáklakodalom

az oroszokkal.

Rendes helyárrakkal

* **Esküvő.** Dr Krüger Jenő és Gyuricza Micike szombaton délután 6 óraker tartják esküvőjüket a Székesegyházban. Az esketési szertartást Mayer Antal apostoli kormányzó végzi.

Newyork éjjeli életét mutatja be a „Bűnök városa” film.

Divatbarchetek, flanelek
 csodás kivitelben
 LEITNER MARTON R. T.-nál.

Newyork éjjeli életét mutatja be a „Bűnök városa” film.

* **Ez az olcsó Wells-sorozat:** Anna Veronika, Láthatatlan ember. Will. Clissold I. II. Mr. Polly, Mr. Britling, Egyelőre, Élet és kaland, Csodálatos történet, Tono Bungay I-II. és stb. Füzve 50 lei. Kötve 80 lei. Kapható a Hegedüs Hírlapiroda könyvosztályában.

Megbízható minőségben vásznak,
 chiffonok, damasztok
 LEITNER MARTON R. T.-nál

**A „Bűnök városa”-ban a leg-
 szebb amerikai színész nő
 játszik.**

* **Felhívás.** Mindazon intézmények és tényszók, akik kérdőívünket még be nem küldték, sziveskedjenek azokat a személyi- és tárgyi adatokkal pontosan kitöltve, mielőbb beküldeni a romániai Közgazdasági Lexikon címére (Pénzvilág szerkesztősége, Oradea, Str. Densusianu 11.) hogy az örökbecsű és történelmi értékű mű összeállítása a legprecízebb legyen. A kérdőív kitöltése nem kötelez sem a lexikon megrendelésére, sem annak megvételére.

**A „Bűnök városa”-ban a leg-
 szebb amerikai színész nő
 játszik.**

Női ruhaszövetek és kabát posztók
 hallatlan olcsó árban
 LEITNER MARTON R. T.-nál.

**Kalandorok országa
 Beregi Oszkár új filmje és
 „Kozáklakodalom”**

* **A Mizrahi Erdélyrészi Köz-
 pontja** ezuton hívja vendégül Nagyvárad zsidó társadalmát folyó hó 7-én, vasárnap délután 3 óraker saját helyiségében (Kurlander és Ullmann-palota féle nelet) tartandó Szimchat-Thóra ünneplésére.

Kötött kabátok, puloverek
 legnagyobb választékban
Klein Vilmosnál

**Ügyvéd urék
 különös kalandja a
 patent ágyban**

— Amerikai történet —

Dr Peter Heward sanfranciskói professzor néhány évvel ezelőtt automatikusan összezúzó ágyat talált fel. Csak egy gombot kellett megnyomni s az ágy magától összezúródott. Az egész olyan volt, mint egy lapos deszka s könnyen a fal mellé, vagy a sarokba lehetett állítani. Victor Henley ügyvéd egy ilyen szabadalmazott ágyat vásárolt s beállította a week-end villájába. Az ügyvéd és a felesége legutóbb a hét végét a villájukban töltötték s természetesen a patent ágyba feküdtek le aludni. Hogy-hogy nem, — ezt majd később a bírói vizsgálat fogja megállapítani, — az ágy hirtelen összezúródott.

— Méltóztassék elképzelni helyzetünket, — panaszkolta a bíróság előtt az ügyvéd, — a szó szoros értelmében egymáshoz voltunk lapitva. Alig birtunk mozdulni. Mindenfélét megpróbáltunk, hogy kiszabadítsuk magunkat kellemetlen helyzetünkből, de a patentágy nem engedett. Kiáltozni kezdtünk...

A kiáltozásra a szomszédok elősiettek s persze nagy nevetés közben mozgatták ide és oda az ágyat.

— Rettenetes volt a szituációnk, — folytatta Henley — a betóduló emberek rohogtek és élceket faragtak ránk.

A patent ágyat végül lakatosok térítették észre. Az ügyvéd kártérítésért perelte be a feltalálót.

— Tönkre van téve a hírlunk, — okolta meg a keresemét — különösen a feleségemé. Méltóztassék elképzelni! Vagy harminc ember látta szegény feleségemet. Még ma is arcomba szökik a vér, ha rá gondolok. Alig merünk kimenni azóta az utcára. Az emberek összesugnak és nevetnek, ha bennünket meglátnak.

Az ügyvéd 50.000 dollár kártérítést követelt a feltalálótól.

Dr Peter Heward azzal védekezett, hogy az ágy kifogástalanul funkcionált s ő nem tehet róla, ha könnyelműen kezelték.

A bíróság úgy döntött, hogy szemlét fog tartani az ágyon, A legközelebbi tárgyalásra a bíróság elé hozzák az ágyat s itt majd bemutatják, hogyan történt a baji.

A legközelebbi tárgyalás elé vidám érdeklődéssel tekint az amerikai közvélemény.

Őszi kalapudonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

**Ha még nem látta a
 „Kozáklakodalom”-
 ma láthatja Beregi új filmje-
 vel a Heyman-szinkörben.**

**Elsőrendű angol szabóság
 Hollós uridivatüzletében**

Égy nagyváradi fiatal uriaszony megrázó tragédiája

**Második gyermekének születése után pár órával meghalt
Stern Dezsőné**

Tegnap délután óriási részvét mellett temettek egy tragikus körülmények között elhunyt fiatal váradi uriaszonyt.

Stern Dezső nagyváradi vállalkozó fiatal, 30 éves felesége Wittmann Rózsika, nemsokkal azután, hogy egy leánygyermeknek életet adott, hirtelen meghalt. Wittmann Rózsika leánykorában egyike volt a legszebb nagyváradi lányoknak és, amikor férjhez ment 11 évvel ezelőtt, Stern Dezsőhöz, a jómódu vállalkozóhoz, — esküvőjén százával jelentek meg az emberek, akik között ma is sokan emlékeznek vissza a szépséges menyasszonyra. A fiatal pár boldog házasságát egyetlen egy körülmény keserítette el: *nem volt gyermekük.* Tíz éven keresztül imádkoztak gyermekáldás után, míg végre imájuk meghallgatásra talált és házasságuk tizenegyedik évében, tavaly született egy kislánykájuk. Most már fiu után vágyódtak.

Ezelőtt két hónappal, az ifjú Stern Dezsőné súlyos tifusz-tünetek között megbetegedett. Már ekkor szíve alatt hordta második magzatát és elképzelhető volt családjának rendkívül aggodalma, amellyel ezt a betegséget tekintette, részben a fiatalasszony miatt, részben pedig a magzat életéért. *Több, mint egy hónapig viselte a tifusz gyötrő lázát Stern Dezsőné, aztán egy reggel a hirtelen a higany leszült és az orvos gyógyultra jelentette ki a beteget.*

Ezelőtt három héttel, Stern Dezsőné kigyógyult a tifuszból és hozzátartozói, akik valóságos emberek, hálaadó imákat mondtak a könyörületességért, amely a nagybeteg asszony és a gyermek életét is megkímélte. De még mindig volt valami, ami nagyon nyugtalanított. Stern Dezsőné nagyon közeledett a szülés órájához és minél közelebb ért hozzá, megvisselt szervezete annál inkább gyöngült, ahelyett, hogy a súlyos betegség után ösztönszerűen erősödött volna. Az orvosok nem tulajdonítottak különösebb fontosságot a gyenge testi állapotnak és azt remélték, hogy a gyermek világra jötte éppen annyira nem fog komplikációkat okozni, mint a másik gyermeké, az immáron egyéves kislányé.

Tegnapelőtt hajnalban Stern Dezsőné hirtelen rosszul lett és nemsokára életet adott egy

mosolygó szép kisleány gyermeknek. Semmi különös nem történt, senki nem gondolhatta a családban arra a borzalmas tragédiára, amely délután bekövetkezett. *Délután hat órakor Stern Dezsőné, aki a napot egész nyugodtan töltötte, ismét rosszul lett.* Orvosért rohantak, de az orvos már elkésve érkezett: *Stern Dezsőné, allg 30 éves korában szívszél-*

hűdés következtében meghalt. Az orvos már csak a halált konstatálhatta.

Tegnap délután temették óriási részvét mellett a szerencsétlen, fiatal szép asszonyt, aki tíz évig könyörgött gyermekáldás után és most, amikor már második gyermeke megszületett, ezt az új életet a saját magáival kellett megváltania.

Starrak belügyi vezérinspektor a szatmári rendőrprefektust felfüggesztette állásától

Tegnap este váratlanul Nagyváradra érkezett Starrak Viktor belügyminiszteri vezérinspektor. A vezérfelügyelő előbb Szatmáron járt, ahol az ismeretes utlevél-botrány ügyében szerzett információkat. Starrak vezérinspektor különben értesülésünk szerint

Dumitrescu szatmári rendőrprefektust több rendbeli szabálysértés miatt

felfüggesztette állásától.

A vezérfelügyelő ma délelőtt 11 órakor megjelent a rendőrprefektúrán, ahol hosszas bizalmas megbeszélést folytatott Puticiu Traian dr rendőrprefektussal; erről a megbeszélésekről nem szivárgott ki semmi sem.

Ertesülésünk szerint Starrak Viktor vezérinspektor egy ügyből kifolyólag kihallgatja Tempelean Dezső alispánt, a volt delegált prefektust is.

Miért van szükség állandó kisebbségi bizottságra a Népszövetség kebelében?

Ammende Ewald dr. az európai kisebbségi kongresszusok főtitkára a következő érdekes cikkben világítja meg a Népszövetség és a kisebbségi probléma viszonyát:

— A IV. európai kisebbségi kongresszus többek között határozatot hozott, amelyben azt követeli, hogy a Népszövetség állandó kisebbségi bizottságot szervezzen a többi permanens népszövetségi bizottságok mintájára. Az erre vonatkozó követelés nem új. Gilbert Murray professzor, angol delegátus már a Népszövetség második közgyűlésén 1921 szeptember 12-én indítványt terjesztett elő egy kisebbségi bizottság létesítésére, amelynek főfeladatául a kisebbségi panaszok elbírálását jelölte meg. Murray azonban később visszavonta indítványát, mert nemsokára megalakult a népszövetségi tanács hármas bizottsága és a közvélemény ettől a fórumtól várta a kisebbségi probléma megoldását. Murray már annak idején leszögezte, hogy

a Népszövetség mit sem tett a kisebbségi kérdés rendezése érdekében.

Adelswart báró volt svéd miniszterelnök kezdeményezésére az Interparlamentaris Unió 1922-ben új formában foglalkozott a kérdéssel és Usteri svájci delegátus referátuma után az Interparlamentaris Unió XI. kongresszusa határozatot fogadott el, amelyben állandó kisebbségi bizottság létesítését javasolta a Népszövetség keretén belül és a következőket ajánlotta:

1. A háromtagú kisebbségi bizottságot a Népszövetség tanácsa nevezi ki.

2. Tagjainak kompetenciával kell rendelkezniük az összes tekintetbe jövő jogi és szociális kérdésekben.

3. A kisebbségi bizottság tagjai nem lehetnek egyuttal a Népszövetség tanácsának tagjai, avagy a népszövetségi titkárság funkcionáriusai.

A Népszövetségi Ligák Uniójának tavalyi kongresszusán a német delegáció vetette fel újból a kérdést és ennek következményeként az ez évben lezajlott hágai kongresszus rezolúciót fogadott el, amelyben az a kívánság nyilvánul meg, hogy a Népszövetség minél előbb létesítsen állandó kisebbségi bizottságot a probléma megoldása érdekében. Ez a rezolúció már azt kívánja, hogy az egész problémával foglalkozzék.

A különböző nemzetközi testületek állásfoglalása tehát igazolja a követelés jogosságát. A Népszövetség ugyanis nem csupán azért bagatelizálja a kisebbségi kérdést, mivel egyes mértékadó népszövetségi ténnyezők ezt így kívánják, hanem azért is, mivel a *genfi szövetség jelenlegi szervezete ebben az irányban is tökéletlen.* A

Népszövetség csak akkor lesz abban a helyzetben, hogy komolyan foglalkozzék a kisebbségi kérdéssel, ha megalakul és megkezdí munkáját az állandó kisebbségi bizottság, amelynek együtt kellene dolgozni a probléma összes szakértőivel.

Ma ötödik nap és utóljára!

Egyre növekvő, lázas érdeklődéssel nézi Nagyvárad lelkes mozilátogató közönsége a HINDU SIREMLEKET. Tegnap negyedik napja élvezték zsufolt házak a nagyszerű filmet, melyet a Filmpalace elismert híru zenekarának elsőrangú játéka tesz még élvezetesebbé. Ámbar ma már Temesvárt kellett volna játszani a nagy filmet, a Filmpalace igazgatóságának sikerült az utolsó percben még egy napra prolongálni a HINDU SIREMLEKET, amely ma már ötödik napja és utóljára kerül színre, hogy még egyszer magával ragadja felejthetetlen emlékeztető rendezésével, méreteivel és művészi értékeivel a nézőket.

Holnap — szombaton — lesz a nagy érdeklődéssel várt SCHILL HUSZÁROK premierje, amelyben a legjobb német együttes remekel. A kitünő film premierjére jegyek már ma délutántól válthatók.

Végeladás! Végladás!

**Matóságilag
engedélyezett
végeladás**

Az összes raktáron levő szőnyegek, hencsertakarók, bútorszövetek stb.

minden elfogadható áron
kivásítottak.

BACK BERNÁT

Mária Királyné-tér 1. 718

* A Ciontemplomban az is-tentisztelet (Semini-Aceresz) pénteken este 6 órakor; szombaton és vasárnap délelőtt 9 óra 45 p.

Publicatiune de licitatie

Subsemnatul publica, ca in haza decizunii Nr. G. 19166—1928 a judecatoriei urbana Oradea in favorul reclamantului fabrica de otet din Osorhein pentru incasare creantei de 1440 Lei si accesorii se fixeaza termen de licitatie pe 5. octombrie 1928 ora 5. p. m. la fata locului Oradea str. Alexandru 46 unde se vor vinde prin licitatie publica judiciara 2 vasa mare in valoare de 18000 Lei. In caz de nevoie si sub pretul de estimare.

Oradea, la 11 Septembrie 1928.

St. Oprisanu,
Sef. portarel.

927

Harisnyák, keztyűk,

678

kötött-áruk

legolcsóbban és nagy választékban

Szenszki Miklósnál

Sas-passága.

Fiók-üzlet Regina Maria-tér.

Üzletemet teljesen átalakítva és friss áruval dusan felszerelve módomban áll

a legolcsóbb készpénz árban 6 hónapi időtartalomra hitelbe kiszolgálni

Az áruim olcsóságáról és prima minőségéről bárki meggyőződhet minden vétel kötelezettség nélkül.

WITRÁEL GÁBOR Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 10 szám alatt.

Biharmegyei Takarékpénztárral szemben. **FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.**

Fest Tisztít
2 nap alatt
Kalinovcsán
a Sas alatt
Mos Vasal

Szörmeárúk

nagy választékban, leg-
jutányosabban kapható

Leichner szücs

Strada Ep. Ciorogariu 4.

906

Há fontos

az egészsége, kényelme
és izmossága, akkor ren-
deljen hygienikus orvosi

779-2 **h a s k ö t ő t**

Kováts Sándorné
specialistánál. — Nilgesztelep.

Olcson, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmelesítő
Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

375

Tea-vaj fogyasztókhoz

(à la Teschen hollandiai nő fa-
papucsban) vedjeggely forga-
lomba hozva.

TEA-VAJAM CSOMAGOLVA

$\frac{1}{20}$, $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{4}$
a vaj valódisága és finomságáról
már meggyőződhet egy próba-
csomaggal, amely 9 leibe kerül

Kapható kizárólag
Aszódinál, 467
Sas palota.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

LACIKÁM. Leveled meg-
érkezett. Csokolánk mind-
nyájan. 580

Lakás

EGY szoba, konyhas la-
kás november 1-re kiadó
Str. Densuşianu (Jókai-u.)
23.

SZÉPEN butorozott két
szoba (háló, ebédlő) elő- és
fürdőszoba használatlalt ki-
adó. Értekezni 10-12-ig
és 3-6-ig Nic. Zsiga Lu-
kács György-u 22. kapu-
val szemben. 565

KÖZPONTBAN 2 butoro-
zott szoba előszobával ki-
adó. Cim a kiadóban. 561

EGY szoba, konyha speiz
villanyvilágítással olcsón
azonnal kiadó. Hilaria Pe-
ce-u. 24. 570

Alkalmazás

MINDENES főzőné éves
bizonyítvánnyal felvétetik
azonnalra Lengyel Regele
Ferdinand 5. 560

FIATAL ügyes gyakorno-
kot irodába felvesz Kramer,
Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 581

PÉNZTÁRNOKNŐNEK
ajánlkozik jó megjelenésű,
intelligens urilány nagy
gyakorlattal, jó kézírással.
Szerény fizetési igényvel
okt. 15-re. Cimét a ki-
adóba kér. 567

TANULÓLÉÁNYOK női
ruhavarráshoz felvétetnek
Nic. Iorga Zöldfa-u. 7.
földszint 2. 564

KÖZÉPKORU iparos kau-
cióval állást keres, Somo-
gyi Köblös-telep. 566

MEGBIZHATÓ nő iroda,
vagy más takarítást, főzést
vállal Str. Vulcan 9. 563
MINDENES szakácsnét jó
bizonyítvánnyal azonnalra
keres. Kardos-cég, Steper-
rel szemben. 577

TISZTESSEGES nő min-
denesnek azonnal felvéte-
tik. Str. Episcopul Radu
(Sztaroveszky-utca) 13. sz.
573

CSEMPERAKÓKAT na-
gyobb munkára felvesznek
a Melocco Művek. 575

TANULÓ, tanulóleány fi-
zetéssel felvétetik. P.ach
nőiszabó, Str. Hilaria (Pece-
utca) 13. 576

FEHÉRNEMŰVARRÓNÓ
80 leiert házakhoz ajánl-
kozik, föltozást is vállal.
Alapi-utca 8. Ugyanott ha-
risnya stoppolás. 574

Adás-vevés

ANTIK szekreter komode
Bidermayer fotelek, facsil-
lár Str. Delavrancea (Ri-
tok-u.) 30. I. 531

ELEGÁNS férfi szoba bör-
garnitúrával eladó. Cim a
kiadóban. 569

ANTIK szekrényt, kómmó-
dot, foteleket, hálódiványt
jó karban megvennek.
Cim a kiadóban. 568

Szellemes, pikáns, erotikus könyvek

a világhírű francia és orosz írók munkájából válo-
gatott sorozat olvasható a Hegedüs Hirlapiroda
kölcson-könyvtárában

Mares: Szenvedély amely ől	2996
Landsberger: Lu a kokott	2859
Kuprin: Yama, a vöröslámpás negyed	2814
Margueritte: Prostituáltak	1690
Diderot: Drágálatos fecsegők	2155
Frapie: Leányság	2145
Landsberger: Maison Olga	2643
Lemonier: A him	2129
Luis Pierre: Bibor férfiu	1128
Pert Camille: Kis Cady	3112
" " Cady, mint asszony	3214
" " Cady válása	3261
" " Cady barátja	3262
" " Cady második házassága	3394
Prevost M.: Olthatatlan tűz	3709
Rebaux: Lepke táne	1668
Vantel: Önagsága nem akar gyereket	2763

Feltételek: 100 lei betét, előfizetés havonta 60 lei.
(Mindennap lehet cserélni.)

EUCHARISZTIKUS KON- GRESSZUS BUDAPESTEN

Budapestről jelentik: Tegnap
megkezdődött az első nemzeti
eucharisztikus kongresszus a
Bazilikában, ünnepélyes „Veni
Sancté“-val. Megelőzőleg fel-
olvasták a pápa levelét, ame-
lyet Seredy Jusztinhoz, Ma-
gyarország hercegprimásához,
mint pápai legátushoz intézett.

Vasárnap, a kongresszus ke-
retében, körmenet lesz, amelyen
a hercegprimás pápai áldást
fog osztani.

Külömfélék

Pénzkölcsönt nyujt kézi
fedezetre egyezer leitől
kezdődőleg, Háztulajdono-
sok Bankja, Delavrancea
Ritoók Zsigmond-utca 2.
614-2

Bármilyen mázóló, festő
munkát vállal Bálint má-
zóló, Cal. Vict. Ko.ozs-
vári-utca 34. sz. 562

SZABÓK figyelmébe is!
Férfiruha és kabátszöve-
tek, bélésaruk érkeztek a
Maradék Aruházba. Rima-
nóczi-utca 1. 579

Használjon kizárólag
csak

SPHINX

legfinomabb
táblaolajat

Kapható 1-5 és 10 kg-os
bobozokban minden fűszer,
cseméjeüzleltben és bode-
gában

Fischer Emil

ORADEA

Parcul Stefan Cel Mare
(volt Tisza Kálmán)-ter 11.
Telefon: 962

355

Látta-e már???

a HERBST ékszer, óra, bril-
liant, ezüstáruháza kirakatát??
Piața Regina Maria. (Bémer-ter) 1
Egy 14 kar. arany karóra 900 lei.
Egy 14 kar. arany férfi óra
3200-5000 leig.
Egy 14 kar. férfi aranylánc
300-500-1000 lei.
Egy Brilliant gyűrű 650-5000 leig.
Egy ar. gyűrű 160, 200, 300, 500 lei.
Mindem elfogadható árért ill vásárolhat!!!
592-2

HELICON iparművészeti műterem.

Oradea, Rimanóczy-utca 4. sz. I. emelet.
Készít és állandóan raktáron tart:

Szücsök és női szalonok részére a legújabb párisi és bécsi model-
lek szerint készült festett és bársony bundabéles-aplikációkat.
Művirágokat a legtökéletesebb művészi kivitelben.
Selyemkendőt és selyemsálókat a legújabb divat szerint.
Hozott anyagok bemintázását elvállaljuk.

350

DARABONT ÉS SZIKSZAY

úri szabók.

Meglepő olcsón

készítenek cégük részére lekötött angol divatelmékből
úri ruhákat

Bulev. Regele Ferdinand 24. Plebánia palota.

436